

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 29/19

Møtedato: 18.06.2019

Dato: 20.05.2019

Arkivsaksnr: 2019/6169-

ASBSÆ

Orientering til fakultetsstyret om sykefraværet ved Det humanistiske fakultet

---

Dokument i saken:

1. Rapport presentert i fakultetsstyret 20.05.2014

Bakgrunn

Det er tidligere gitt orienteringer til fakultetsstyret om sykefraværet ved Det humanistiske fakultet i 2010, 2012 og 2014.

Det har ikke vært mulig å fremskaffe sykefraværdata lenger tilbake enn til 2015. På grunn av bytte av fagsystemer er to ulike fagsystemer benyttet til å fremhente sykefraværdata. De to systemene gir ikke identiske data, men forskjellene er små. Data fra 2015 er bare tilgjengelig i det gamle fagsystemet, mens det nye fagsystemet gir data tilbake til 2016.

I de tabellene i denne rapporten som ikke inneholder data lenger tilbake enn til 2016, er dette fordi relevant data for 2015 ikke er tilgjengelig for oss.

Dataene som er brukt inneholder informasjon om sykefraværprosent (sykefravær dagsverk i prosent av avtalt dagsverk) fordelt på enhet, kjønn, alder og stillingskode. De enkelte stillingskodene er i denne rapporten slått sammen, slik at det her skilles mellom vitenskapelig ansatte, administrativt ansatte og stipendiater.

Omtalt sykefravær er både egenmeldt og legemeldt fravær, unntatt der det er spesifisert.

Ansattdata

Tabellen under viser alders- og kjønnssammensetning blant administrativt ansatte, vitenskapelig ansatte og stipendiater i april 2019.

Administrative			
	Antall	Andel	Medianalder
Kvinner	73	0,76	46
Menn	23	0,24	42
Samlet	96	1,00	45

Vitenskapelige			
	Antall	Andel	Medianalder
Kvinner	166	0,49	47
Menn	176	0,51	49
Samlet	342	1,00	48
Vitenskapelige inkl. dekan, instituttleder, vit. ass, osv.			

Stipendiater			
	Antall	Andel	Medianalder
Kvinner	50	0,59	34
Menn	35	0,41	32
Samlet	85	1,00	33

Samlet sett var det 523 ansatte ved Det humanistiske fakultet ved inngangen til april 2019. Tallene inkluderer ansatte i deltidsstillinger og bistillinger. Antallet årsverk er derfor noe lavere enn antallet ansatte, særlig blant vitenskapelig ansatte. Blant stipendiatene jobber det store flertallet i full stilling, og det er derfor små forskjeller mellom antall ansatte og antall årsverk.

En oversikt

Tabellen under viser sykefraværet i prosent ved Det humanistiske fakultet og ved Universitetet i Bergen.

Sykefraværet ved HF og UiB				
	2015	2016	2017	2018
HF	4,28	3,88	4,71	4,52
UiB	3,89	3,84	4,07	3,68

Sykefraværet ved Det humanistiske fakultet har i gjennomsnitt vært knapt 0,5 prosentpoeng høyere enn sykefraværet ved Universitetet i Bergen i perioden.

Ansattgruppe og sykefravær

Tabellen under viser sykefraværet i prosent blant vitenskapelige, administrative og stipendiater.

Ansattgruppe og sykefravær					
	2015	2016	2017	2018	Gjennomsnitt
Vitenskapelige	2,4	2,6	2,95	2,6	2,64
Administrative	8,12	5,24	7,77	8,41	7,39
Stipendiater	6,33	6,96	7,23	7,14	6,92

Sykefraværet blant vitenskapelig ansatte er meget lavt sammenlignet med sykefraværet blant administrativt ansatte og stipendiater. Dette er velkjent fra tidligere, og er ikke et fenomen som er særskilt for Det humanistiske fakultet. Det antas at det er en underrapportering av sykefravær blant de vitenskapelige ansatte.

Det er mulig at deler av forskjellene i sykefravær mellom ansattgruppene kan forklares med gruppenes kjønns- og alderssammensetning. Det er også forskjeller i ansattgruppenes fleksibilitet når det gjelder arbeidstid og arbeidssted, noe som også kan ha påvirkning på sykefraværet.

Enhet og sykefravær

Tabellen under viser det samlede sykefraværet per enhet.

Enhet og sykefravær				
Enhet	2015	2016	2017	2018
Fakadm	5,18	3,46	7,81	5,41
IF	3,44	4	3,28	3,68
LLE	4,75	4,8	4,42	5,15
AHKR	3,82	3,11	4,55	4,58
FOF	3,01	2,62	3,73	3,47
SKOK	2,08	4,58	8,8	5,59
SVT	7,47	3,44	8,05	5,49

Det er ikke store forskjeller i det totale sykefraværet mellom enhetene, men det er store variasjoner mellom enhetene når det gjelder de administrative ansatte. Det er ved flere enheter få administrative ansatte og sykefraværet på enkelte ansatte blir lett identifiserbart. Derfor vises ikke tallene her. Fakultetsadministrasjonen har kun administrative ansatte, og det er derfor forventet at statistikken viser et høyere fravær for denne avdelingen. Institutt for filosofi og førstesemesterstudier er den enheten som samlet har lavest sykefravær i perioden. Det er også naturlig at det er større variasjoner i sykefraværet ved SVT og SKOK enn ved de øvrige enhetene, da dette er enheter med forholdsvis få ansatte.

Kjønn og sykefravær

Tabellene under viser sykefraværet fordelt på kvinner og menn blant de ulike ansattgruppene.

Vitenskapelige				
	2016	2017	2018	Gjennomsnitt
Kvinner	3,7	4,46	3,91	4,02
Menn	1,87	1,86	1,56	1,76

Administrative				
	2016	2017	2018	Gjennomsnitt
Kvinner	6,05	8,18	10,38	8,20
Menn	2,45	6,58	2,77	3,93

Stipendiater				
Kvinner	8,37	9,98	9,81	9,39
Menn	4,91	2,53	3,48	3,64

I sammenlignbare sektorer (undervisning og offentlig administrasjon) har sykefraværet i samme periode vært 85-90 % høyere blant kvinner enn blant menn (kilde: SSB). Forskjellen i sykefraværet mellom kvinner og menn har ved Det humanistiske fakultet vært noe større enn i sektoren for øvrig.

Noe av forskjellen i sykefraværet mellom kvinner og menn, særlig blant stipendiater, som ofte er unge, kan trolig forklares med svangerskapsrelatert sykefravær.

Egenmeldt sykefravær

Egenmeldt sykefravær			
	2016	2017	2018
Vitenskapelige	0,37	0,31	0,28
Administrative	1,84	2,32	2,31
Stipendiater	2,2	2,61	2,03

Nasjonalt er det egenmeldte sykefraværet normalt rett under 1 % (kilde: SSB). Blant administrative ansatte og stipendiater har det egenmeldte fraværet i gjennomsnitt vært rett over 2 % i perioden. Blant vitenskapelig ansatte er det egenmeldte sykefraværet stabilt meget lavt.

Universitetet i Bergen er en IA-bedrift, noe som har gitt de ansatte utvidet rett til bruk av egenmeldingsdager. Dette kan forklare hvorfor det egenmeldte sykefraværet blant administrative ansatte og stipendiater er høyt sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet. Egenmeldt fravær erstatter til en viss grad behovet for sykmelding fra lege.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret tar informasjon om sykefraværet ved Det humanistiske fakultet til orientering.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 02.05.2014

Styresak: 35/14

Arkivsaksnr: 2014/4638-ARSE

Møtedato: 20.05.2014

Orientering til fakultetsstyret om sykefraværet ved HF

---

1. Dokumenter i saken:

1. Rapport presentert i fakultetsstyret 21.2.2012
2. Rapport presentert i fakultetsstyret 12.10.2010

2. Bakgrunn

Det er i 2010 og 2012 gitt orienteringer til fakultetsstyret om sykefraværet ved fakultetet. Denne fremstillingen er bygget opp på samme måte som de tidligere orienteringssakene. I orienteringen har vi denne gangen også med en oversikt som viser fraværet ved HF fordelt på 3 ansattgrupper.

Datagrunnlaget er hentet fra flere kilder. Data om legemeldt fravær i første del av orienteringen er hentet fra sykefraværstatistikk levert fra Nav. Tilgang til disse dataene er en del av IA-samarbeidet. Data om sykefravær fordelt på grunnenhetene er hentet fra personalportalen Paga. Fakultetsnivået er det laveste organisasjonsnivå som er registrert i foretaksregisteret som Nav bygger sin statistikk på.

I oversiktene har vi gjennomgående bygget på kvartalstall og mer unntaksvis totaltall for år. Bakgrunnen for dette er at vi for de fleste forhold ønsker å se utvikling over tid, og da er det vanlig å sammenligne kvartal for kvartal. De ulike kvartalene har sine karakteristika og denne nyansen mister man dersom tallene gjøres om til totaltall pr år. Nav leverer derfor kun kvartalstall. Rapporter i Paga er også normalt organisert kvartalsvis. Vi har også hentet noen data fra SSB og DBH som er anmerket særskilt.

3. Legemeldt sykefravær for hele HF

Tabellene under viser utviklingen for det legemeldte sykefraværet ved HF til og med 4. kvartal 2013. Kilde for tallene er sykefraværshistorikk fra Nav og disse er basert på alle registrerte sykemeldinger fra legene og opplysninger fra arbeidstakerregisteret. Egenmeldinger inngår ikke i disse tallene.

Tabell 1 Totaltall for legemeldt sykefravær HF

Periode/ År	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	3,2	3,2	5,8	3,7	4,4
2. kvartal	2,4	2,0	5,0	3,5	3,6
3. kvartal	3,6	3,8	4,9	4,6	3,6
4. kvartal	4,3	4,4	3,6	3,9	3,1

Det legemeldte fraværet ved HF er lavt i forhold til landsgjennomsnittet. Det fremgår av tabellen at sykefraværet er ganske stabilt, men at fraværet i 2012 og 2013 er noe høyere enn i 2009 og 2010, men likevel lavere enn i 2011 (bortsett fra 4. kvartal).

Undervisningssektoren og samlet statlig forvaltning har et sykefravær som ikke avviker mye fra landsgjennomsnittet. HF har fortsatt et legemeldt sykefravær som er lavere enn disse

referanseverdiene, bortsett fra i 2011 hvor sykefraværet ved HF var høyere enn årene før og etter. Tallene i tabellen under gjelder 3. kvartal.

Tabell 2 Sammenligning sykefravær * data mangler for dette året

Sektor/år	2009	2010	2011	2012	2013
HF	3,6	3,8	4,9	4,6	3,6
Undervisning	*	5,5	5,6	5,5	5,1
Statlig forvaltning	6,3	5,7	5,6	5,4	5,3
Hele landet	6,9	6,1	5,8	5,6	5,4

Vi kan også fra Nav sine tall for legemeldt sykefravær se hvordan fraværet fordeles på alder og kjønn. Disse tallene viser ingen vesentlige trender unntatt tallene for aldersklassen 50-59 år. Her ser vi en klar trend med fallende sykefravær i perioden 2009-2013 for både kvinner og menn, men mest markert for menn. Dette vises i tabell under. Antall personer forteller hvor mange som er ansatt ved HF i aldersgruppen i den aktuelle perioden.

Tabell 3 Sykefravær, menn, aldersgruppe 50-59 år

Periode/ sykefravær (antall personer)	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	5,2 (60)	3,4 (63)	4,8 (56)	1,0 (56)	0,7 (55)
2. kvartal	2,6 (60)	1,5 (58)	3,7 (51)	0,3 (57)	0,0 (54)
3. kvartal	2,7 (62)	2,0 (60)	2,7 (58)	1,2 (57)	0,0 (50)
4. kvartal	5,8 (62)	1,8 (58)	3,4 (59)	0,6 (59)	0,5 (53)

For kvinnene ser vi også en nedgang i sykefraværet i denne aldersgruppen, men utviklingen er ikke like sterk. Se tabell fremstilling under.

Tabell 4 Sykefravær, kvinner, aldersgruppe 50-59 år

Periode/ sykefravær (antall personer)	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	9,3 (54)	4,3 (51)	5,7 (46)	4,8 (49)	4,9 (47)
2. kvartal	4,1 (51)	3,2 (50)	1,7 (48)	5,7 (44)	2,2 (48)
3. kvartal	4,9 (52)	1,5 (51)	6,1 (47)	10,7 (42)	5,5 (48)
4. kvartal	6,3 (52)	3,8 (49)	5,2 (48)	3,9 (48)	2,9 (49)

Det er positivt at man kan se en slik trend ved HF. En slik trend kan ikke påvises for landsgjennomsnittet eller i de andre nevnte sektorene. Nedgangen i sykefraværet ved HF for den aktuelle aldersgruppen kan være tilfeldig. Vi ser at antall arbeidstakere i aldersgruppen varierer, men samlet sett er det en nedgang og den kan forklare deler av reduksjonen i sykefravær.

En oversikt over sykefraværet (her valgt 3. kvartal) spesifisert på alder kan synes å vise at fraværet stiger i de yngste årsklassene, mens det synker i de eldste årsklassene. 3. kvartal er valgt fordi det blir lite lesbart å vise tall for samtlige kvartal fordelt på alle årsklasser og fordi 3. kvartal ble brukt også i rapporten fra 2012 (vedlegg 1).

Bortsett fra den trenden som ble vist for menn i årsklassene 50-59 over, så finner vi ikke så klare tall at man kan si at vi står overfor en sikker trend. Dersom det er riktig at sykefraværet stiger for de yngste årsklassene så samsvarer dette imidlertid med de tall som ble vist også i rapporten fra 2012. Det er likevel verdt å merke seg at tallene for de yngste årsklassene er minst sikre fordi det i disse årsklassene er færre arbeidstakere enn i de øvrige årsklassene. Det skal derfor mindre variasjoner til for å gjøre store utslag i statistikken.

Tabell 5 Oversikt over sykefravær fordelt på aldersklasser

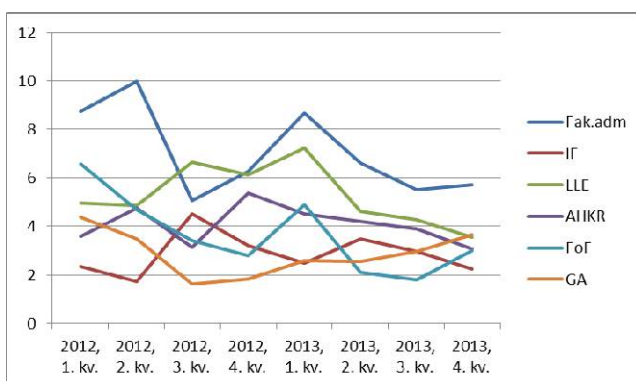
Alder/År	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	3,6	3,8	4,9	4,6	3,6
21-29	3,4	4,3	8,3	3,2	5,9
30-39	3,7	5,6	6,4	5,1	5,1
40-49	3,6	2,5	2,9	2,8	3,3
50-59	3,7	1,8	4,2	5,2	2,5
60-69	3,4	4,6	4,8	6,3	2,4

4. Sykefraværet på enhetsnivå

I det følgende vises sykefraværstatistikk som er hentet fra personalportalen Paga. Dette er tall hvor alle ansattgrupper inngår. Tabellen under viser totalt sykefravær inklusive egenmeldt fravær pr. kvartal i 2012 og 2013.

Tabell 6 totalt sykefravær pr. kvartal fordelt på grunnenheter

Periode/sted	Fak.adm	IF	LLE	AHKR	FoF	GA
2012, 1. kv.	8,73	2,36	4,96	3,59	6,57	4,37
2012, 2. kv.	9,99	1,73	4,87	4,77	4,67	3,47
2012, 3. kv.	5,06	4,53	6,65	3,13	3,43	1,62
2012, 4. kv.	6,25	3,21	6,12	5,38	2,78	1,84
2013, 1. kv.	8,66	2,47	7,24	4,53	4,88	2,60
2013, 2. kv.	6,62	3,50	4,63	4,22	2,10	2,55
2013, 3. kv.	5,51	2,96	4,28	3,91	1,81	2,98
2013, 4. kv.	5,71	2,25	3,56	3,07	3,00	3,64

Figur 1 kvartalsoversikt vist grafisk:

Det må legges til at våre enheter er av en slik størrelse at selv få sykefraværstilfeller vil gi betydelige utslag i statistikken. Små enheter vil oppleve store svingninger i statistikken selv med bare ett langvarig sykdomstilfelle. Dette gjelder spesielt for sentrene og vi viser derfor her bare tall for instituttene. Forholdene er også for små til at vi på fornuftig vis kan si noe konkret om utvikling av fraværet i aldersgrupper og kjønn for hver grunnenhet.

Fremstillingen viser at det ikke er store forskjeller mellom instituttene, men tallene viser at sykefraværet har en fallende tendens gjennom perioden. Fakultetsadministrasjonen har gjennomgående noe høyere fravær enn instituttene, men også her er sykefraværet redusert når man ser perioden under ett.

5. Sykefravær fordelt på ansattgrupper

Vi har foretatt et uttrekk av data fra personalportalen Paga for å undersøke mer om fordelingen mellom ansattgrupper og fordeling mellom egenmeldt og legemeldt fravær som inngår i oversikten i forrige avsnitt.

I denne fremstillingen har vi valgt å fordele fraværet ved HF på 3 ansattgrupper:

1. administrative ansatte
2. stipendiater
3. øvrige vitenskapelige ansatte

Grunnlaget for analysen er det samlede sykefraværet ved HF i 2013 og vi har valgt å fremstille tallene på fakultetsnivå fordi det kan være mulig å identifisere enkeltpersoner dersom tallene brytes ned på enhetsnivå og fordi forholdene på enhetsnivå er for små til at vi kan se trender som man statistisk kan stole på.

Stipendiater er en ansattgruppe som har likheter med andre stillinger som f.eks. postdoktor og vitenskapelig assistent, men de er også i en særstilling ved at stipendiat er en utdanningsstilling og de har et klart definert mål om fullført doktorgrad innen en gitt frist. Det finnes særlige regler for forlengelse av stipendiatstillinger ved fravær som ikke finnes for noen annen stillingsgruppe. Postdoktorstillinger ligger her nærmest, men det er likevel stor forskjell i retten til forlengelse av stillingen mellom stipendiater og postdoktorer.

I disse tallene inngår alt sykefravær, dvs. både egenmeldt og legemeldt fravær.

Antall årsverk for de vitenskapelige stillingene er 296,6, for de teknisk/administrative 106,3 og for stipendiatene 93,7.

Tabellen under viser det relative fraværet i hver av de tre ansattgruppene. Vi får i denne tabellen også den samlede sykefraværsprosenten for HF som er 4,7 % i 2013. UiB samlet hadde et sykefravær på 3,92 % i 2013.

Tabell 7 Sykefravær for hver stillingsgruppe

Sykefravær per stillingsgruppe (beregnet på bakgrunn av årsverk i stillingsgruppe)	%-fordeling per stillingsgruppe	Gjennomsnittlig samlet sykefravær
Stipendiater	5,4 %	4,7 %
Vitenskapelige	2,0 %	
Tekniske/administrative	6,8 %	

Vi ser av tabellen at de vitenskapelige ansatte har et betydelig lavere sykefravær enn de teknisk/administrative og stipendiatene. Stipendiatene har et lavere sykefravær enn de teknisk/administrative, men likevel klart høyere sykefravær enn de øvrige vitenskapelige ansatte. Fravær ved barns sykdom inngår ikke i tallene.

Basert på datagrunnlaget har vi også sett etter forskjeller mellom ansattgruppene når det gjelder bruk av egenmelding og sykemelding. Tabellen under viser fraværet fordelt på egenmelding og sykemelding.

Tabell 8 Egenmeldt og sykemeldt fravær fordelt på ansattgrupper

Sykefravær per stillingsgruppe, fordelt på egenmeldt og legemeldt sykefravær	Egenmeldt sykefravær i %	Legemeldt sykefravær i %	Totalt
Stipendiater	1,0 %	4,4 %	5,4 %
Vitenskapelige	0,3 %	1,70 %	2,0 %
Tekniske/administrative	2,20 %	4,60 %	6,8 %

Gjennomsnittlig egenmeldt fravær i Norge er 1 % ifølge data fra SSB. UiB er en IA-bedrift og det må derfor påregnes at arbeidstakerne ved UiB har en høyere andel egenmeldt fravær enn landsgjennomsnittet. Det er en del av intensjonen med den utvidede egenmeldingsordningen i IA-bedrifter at arbeidstakerne i en del tilfeller velger en lengre egenmelding fremfor å gå til lege.

Oversikten viser at spesielt de vitenskapelige har et svært lavt egenmeldt fravær. Stipendiatene har et normalt egenmeldt fravær, mens de teknisk/administrative har et egenmeldt fravær som er over normalen. Det legemeldte fraværet for stipendiatene og de teknisk administrative er ganske likt, mens de vitenskapelige også har et svært lavt legemeldt fravær.

Tallene kan indikere at de vitenskapelige ansatte har en underrapportering for korttidsfravær. Det er vanskelig å uttale seg sikkert om underrapportering eller ikke, men det synes helt klart at en stor del av forklaringen på fakultetets (og universitetets) lave tall for sykefravær ligger hos de vitenskapelige ansatte.

Stipendiatene har et sykefravær som er høyt sett i forhold til øvrige vitenskapelige ansatte. Stipendiatene er i en aldersgruppe som normalt har lite helseproblemer og de har høyere utdanning enn gjennomsnittet av befolkningen. Sykefraværet til ansattgruppen stipendiater ved HF er ellers omtrent likt landsgjennomsnittet for den aktuelle aldersgruppen (5,3 %, SSB).

De teknisk/administrative ansatte har et høyt sykefravær spesielt i forhold til de vitenskapelige ansatte. Ansattgruppen har en stor andel av kvinnelige ansatte (77 %, NSD/DBH 2013), mens gruppen vitenskapelige ansatte og stipendiater har en kvinneandel på henholdsvis 39 % og 55 %. Gjennomsnittlig sykefravær for kvinner inklusive egenmeldt sykefravær er ca. 7 % mens det for menn er ca. 4 % (SSB). Vi antar at dette forklarer en betydelig del av forskjellen i sykefravær mellom vitenskapelige ansatte og teknisk/administrative ansatte.

6. Oppfølgingsarbeidet ved HF

Nav innførte nye regler for oppfølging av sykemeldte og rapportering av oppfølging med virkning fra 1.7.2011. Det ble derfor laget nye retningslinjer for oppfølgingsarbeidet og grunnenhetene har fulgt opp dette på en god måte.

Grunnenhetene får bistand av fakultetet i oppfølgingsarbeidet, og representanter fra fakultetet deltar også ved behov både i dialogmøter på arbeidsplassen og hos Nav.

Intensjonsavtalen for et inkluderende arbeidsliv er nylig endret vesentlig og nye regler vil tre i kraft fra 1.7.2014. Sanksjonssystemet som den forrige intensjonsavtalen innførte, avvikles nå, men kravene til arbeidsgivers reelle oppfølging er de samme. Det er like viktig nå som før å starte oppfølgingsarbeidet tidlig og at oppfølgingssamtaler gjennomføres videre så langt det er behov for dem.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar informasjon om sykefravær ved fakultetet til orientering.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør